



Enheten för människa och omgivning  
Ulla Rosenius, 010-730 9949  
arbetsmiljoverket@av.se

Boverket  
remiss@boverket.se

## Remiss - Boverkets förslag till föreskrifter om säkerhet vid användning av byggnader

### Arbetsmiljöverkets synpunkter och ställningstaganden

Arbetsmiljöverket instämmer med merparten av förslaget, men vill lämna följande synpunkter.

Generellt anser vi att det är bra att föreskrifterna till största delen utgörs av funktionskrav istället för att precisera tekniska lösningar, men vissa skrivningar är otydliga, och att helt ta bort allmänna råd och hänvisningar till andra regelverk och standarder innebär att det kan bli svårt eller omöjligt att veta om kraven uppfylls. Om kraven inte uppfylls finns risk att det får negativa konsekvenser för arbetsmiljön. Flera paragrafer innehåller otydliga skrivningar, t.ex. kan en sak gälla om det finns risk för något, och en annan om det finns särskild risk, se till exempel 2 kap. 4 och 10 §§. I vissa fall är skillnaden mellan risk och särskild risk förklarad i beskrivningen av förslaget eller i författningss kommentarerna, till exempel 2 kap. 24 §, men vi anser att det ska vara möjligt att förstå föreskrifterna utan att läsa dessa dokument. Vidare förekommer uttrycken tillräcklig, godtagbar, acceptabel och tillfredsställande utan någon förklaring av vad skillnaden är.

Om de allmänna råden helt tas bort är det viktigt att den informationen tas om hand på annat sätt. Arbetsmiljöverket ser annars en risk med att syftet med de nya reglerna inte kommer att uppfyllas. Så småningom kommer ny praxis att bildas genom vägledande domar och gemensamma branschregler. Detta är något som kommer att ta tid, och Arbetsmiljöverket ser en risk för att byggnader med brister i arbetsmiljön kommer att uppföras innan det skett.

Omformuleringen till funktionskrav är inte konsekvent genomförd. Boverket bedömer att regleringen kan ha en lägre preciseringsnivå inom områden där det finns vilja och möjlighet hos branschen att utarbeta lösningar och



verifieringsmetoder. Som exempel på sådana områden nämns trappor inklusive räcken och ledstänger, ramper och glassäkerhet. I bestämmelserna om fallskydd, 2 kap. 10–11 §§, anges heller inga mått. Bestämmelserna om glassäkerhet, 30–31 §§, är däremot mycket detaljerade med måttangivelser, trots att det står i beskrivningen av förslaget att det inte behövs. Boverkets motivering är att det kan bli mycket allvarliga skador vid fall genom glas, men konsekvenserna för en arbetstagare som faller från en trappa eller balkong kan bli minst lika allvarliga.

De korta styckena och många numrerade listorna gör i vissa fall texten svårläst. I 1 kap. 8 § hänvisas till exempel till första och andra stycket, men det är svårt att se vad som är första och andra stycket. Ett annat exempel är 3 kap. 5 § där det kan vara svårt att uppfatta att det handlar om två olika listor.

### **Om projektering, utförande, kontroll och dokumentation**

Vi välkomnar tydliggörandet av byggherrens ansvar och de tydligare reglerna om kontroll i 1 kap. I det fall det gäller projektering och uppförande av arbetsplatser överlappar det till viss del Arbetsmiljöverkets regler, men vi ser inga motsättningar.

### **Taksäkerhet**

Arbete på tak utförs ofta av arbetstagare och det är viktigt att taket har en utformning som möjliggör att takarbete kan ske säkert. Vi har noterat en utveckling mot ökad användning av personlig fallskyddsutrustning bland sotare. Flera sotningsföretag har senaste tiden genomfört utbildningar om personligt fallskydd runt om i landet. Solcellsbranschen växer, det utförs både underhållsarbeten och byggnadsarbeten. Ofta används de fasta taksäkerhetsanordningarna som en grund för arbetet, bland annat används snörasskydd och hängrännor som infästningar för temporära skyddsräcken vid installation av solpanelerna. Att det finns säkra förankringspunkter både hela vägen fram och där arbete utförs är ytterst viktigt.

Tillträdesanordningar, fast säkerhetsutrustning för förflyttning och skyddsanordningar mot fall ska enligt förslaget finnas om det finns fasta arbetsställen på taket eller om det finns andra skäl att taket behöver beträdas för byggnadens användning och drift. Enligt beskrivningen av förslaget behövs det inte för allmän inspektion av taket eller för reparationer. Vi anser att, beroende på takets utformning, snöskottning kan vara ett skäl att anta att taket behöver beträdas för byggnadens användning och drift. Om taket är utformat så att snöskottning kan antas komma att behövas så anser vi alltså att taksäkerhetsanordningar behövs.



Avsnittet om taksäkerhet innehåller en del termer som är otydliga. I 16 och 20 §§ förekommer begreppen säkerhetslinor, kopplingslinor och säkerhetssealar. En förklaring av vad som avses behövs. Vidare är det oklart om fast säkerhetsutrustning i 19 § är en sådan installation som avses i 16 § samt vad stadig i 21 § innebär utöver det krav som finns i 16 §. Ordval i avsnittet om taksäkerhet behöver ses över generellt för att göra avsnittet tydligare.

Att inte ange detaljkrav och samtidigt ta bort alla hänvisningar till standarder befarar vi kan leda till sämre takskyddsanordningar som blir svårare att kontrollera. Mer ansvar läggs på byggherren och på användarna av anordningarna. Dessa aktörer kan sakna tillräcklig kompetens för att göra bedömningar om bärförmåga, styvhet och beständigt material. Tolkningen av att uttrycken "tillräcklig bärförmåga" och "i den omfattning som krävs" kan leda till att man i högre grad väljer billigare produkter av sämre kvalitet med oklar teknisk prestanda. Detta kan äventyra säkerheten för de som ska utföra arbeten på taken. I dagens allmänna råd och i PBL Kunskapsbanken finns hänvisning till standarden SS-EN 516, Takprodukter – Taktillträdesanordningar – Gångbryggor, stegplattor och enkelsteg. Där anges att infästningspunkter för personlig fallskyddsutrustning bör klara en last på 10 kN. Den siffran skiljer sig mot Arbetsmiljöverkets krav som grundas på PPE-förordningen, det gällande direktivet för personlig skyddsutrustning. I den aktuella harmoniserade standarden för personlig fallskyddsutrustning, SS-EN 795:2012 Personlig fallskyddsutrustning - Förankringsutrustning, anges att infästningspunkter ska klara 12 kN. För att underlätta för byggherrar och tillverkare att göra rätt skulle en samordning av våra myndigheters uppgifter behövas.

### De som deltagit

Yttrandet har avgetts av generaldirektören Erna Zelmin. I den slutliga handläggningen har även ställföreträdande generaldirektören Håkan Olsson och enhetschefen Christina Jonsson deltagit. Föredragande har varit handläggaren Ulla Rosenius.

Erna Zelmin

Ulla Rosenius